

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Mi fokozza a drágaságot?

Forrás:

Szózat

Bp-

(Helv)

1914. X. 1.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal:)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyezés

Mi fokozza a drágaságot?

Nagy bankok — kis bankok nélkül —
Uzsorautletlek a tizezerkoronásokkal

A fővárosi piacokon kellő mennyiségben még mindig nincsenek élelmiszerek és az árak sem csökkentek olyan mértékben, mint várni lehetett volna. A kormány szabaddá tette a kereskedelmi forgalmat, a mindenfelől beérkező jelentések szerint a vidék bőséges készletekkel rendelkezik husban, fűzelékben, gyümölcsben és zöldségben, a vidék készsége az eladásra is meglehetősen nagy. Ilyen körülmények között Budapesten sokkal több élelmiszernek kellene lenni jóval olcsóbb árakon. Ámde nincsen így, mert az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeivel különböző, nem is egészen tiszta manipulációk folynak. A postapénz diszázsiója a kék pénzzel szemben még ma is tizenkét százalék. Ez az egyik baj.

Második baj a következő: egy vagy legfőjebb kettő kivételével nincs Budapesten olyan bank, amely egy tizezer koronásat felváltana. Ki lehet próbálni! Állítson be valaki akármelyik budapesti bankba egy tizezer koronással és kérjen érte aprót, mondjuk csak tíz darab ezer koronásat. A válasz — mindenütt egyformán a következő lesz: Nincs semmi aprónk, sajnós!

A járatlan ember tanácstalanul megáll, nem tud mit kezdeni a gyönyörű tizezer koronásával, de a kereskedő-ember, aki nap-nap után megakad a tizezer koronásokkal, már ismeri a dörgést... a banktól nem messze, esetleg a szomszédos, vagy a szemközti házban mindig akad valami jótét-lélek, aki hajlandó beváltani, de csak három százalék levonással. No persze, Krisztus koporsóját se őriz-

ték ingyen...

A tizezer koronásokkal való manipuláció konjunkturát mindenképp kihasználó üzleti szellem legujabb virága. Származott pedig ez az „üzlet” egy szávalihető kereskedőnek a Szózat munkatársa előtt tett kijelentése szerint a következőképpen:

— Amikor az élelmiszer bevásárlása szabad lett, azonnal vidékre utaztam és miután csak száz-ezer koronás üzletre készültem föl, tizezer koronásokban vittem a pénzt. Igen ám, de vidéken nemcsak az egyszerűbb gazda nem ismeri a tizezer koronást, de még igen sok földbirtokos is gyanakvással fogadta. Mit tehettem? Visszajöttem Pestre ezer koronásokért. Akkor még nem volt semmi akadálya, de azóta körülbelül hat hét telt el... Gondolhatja, hogy nem én voltam az egyetlen kereskedő, aki vidéken nem vette hasznát a tizezer koronásának, tehát mindenki aprópénz után nézett. Az ezer koronások után igen nagy lett a kereslet. Mit gondol, mi lett ennek az eredménye? Az talán, hogy a megnövekedett kereslet láttán a bankok igyekeztek minél több ezres bankót beszerezni? Tévedés! Az történt, hogy a bankokból teljesen eltűnt az ezres, meg a százas, sőt az történt, hogy a bankok minden nagyobb kifizetést kizárólag tizezer koronásokban teljesítenek. Én kérem, a banktól csak tizezer koronásokat kapok, s ha apróra van szükségem, hogy a vidéken vásárolhassak és a fővárosba élelmiszert hozzak, akkor minden tizezer koronásra ráfizetek háromszáz koronát.

A kereskedő, aki egyik legnagyobb termény-cégünk főnöke, elmondotta ezután, hogy mik a drágaság többi tényezői. Alapul szolgál egy kétszáz-ezer koronás üzlet. A budapesti kereskedő kizárólag postapénzt kap az üzletébe vissza, ez a tizenkét százalékos diszázsió figyelembevételével egy-magában 24.000 korona tulfizetést jelent. Ehhez járul még a tizezer koronások váltási kursusa, ami 200.000 koronánál hatezer koronát teszen ki. Az áru persze mindig vidékről jön és az ellenőrzés

megkönnyítése legalább két százalékot tesz ki. Ez újabb négyezer korona. Mire a kétszáz-ezer koronás szállítmány a budapesti pályaudvarra érkezik, már megdrágult 34.000 koronával. Ez nem kevesebb, mint tizenhét százalékkal terheli a szegény budapesti fogyasztó zsebét.

A vasuti fuvar 1914 óta hatvan százalékkal emelkedett és a rakodó- és szállítómunkások bére egyenesen kétszáz százalékkal lett nagyobb. E két utóbbi bajon természetesen nem lehet rövidesen segíteni, de a pénzmanipulációkba mégis beavatkozhatna a kormány. A pénzszerzés sok baja és akadálya már azért is ront a főváros élelmiszerén, mert több fővárosi gyümölcs- zöldség és fűzelék-kereskedő cég teljesen beszüntette a működését.